

Ontdekkingsstocht

Wetland Passewaaij

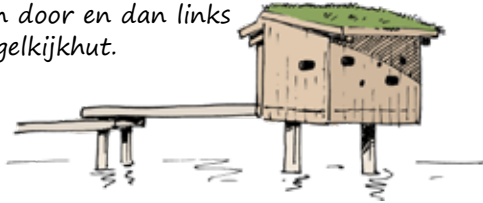
6 t/m 12 jaar
Afstand: 3,5 km
Duur: 2,5 uur

Stringids

Doe de opdrachten en los de woordpuzzel op

Start op de Ophemertsedijk, zo'n 200 meter vanaf het kunstwerk (de grote boog met kleine huisjes erop). Loop door het klaphek, tussen de hoge bomen door en dan links naar de vogelkijkhut.

1 Zoek planten voor een plantenboek

Pluk een paar planten die je onderweg tegenkomt. Deze droog je tussen oude kranten of in een bloemenpers. Na een weekje zijn de planten goed gedroogd en plak je deze in een schrift. Schrijf de naam van de plant, de datum en plaats erbij waar je hem gevonden hebt.

Ken je de namen van de planten niet? Een goeie tip is om de app 'Obsidentify' te downloaden. Eén foto van plant of dier en de app weet bijna altijd hoe die heet.

2 Vogels kijken

Wetland Passewaaij zit vol met vogels. In deze hut zien ze jou niet, maar jij hen wel! Zeker als je een verrekijker hebt. Ganzen, eenden, reigers zijn hier thuis en als je geluk hebt zie je iets blauws over het water schieten: de ijsvogel.

Hier krijg je de eerste vraag voor de woordpuzzel.

Wat is de naam van de onderstaande vogel?

Zet de juiste letter in het eerste vakje op de achterkant.

- Pimpelmees (letter H)
- Koolmees (letter P)
- Vink (letter Y)

3 Wilgen als medicijn

Wilgen zijn favoriet bij grieprijge dieren. Als een paard bijvoorbeeld pijn heeft, gaat hij vanzelf naar de wilg om een takje of wat blaadjes te pakken en hierop te kauwen. In de wilg zit een stof die koortswerend en pijnstillend werkt. Veel dieren hebben zo'n ingebouwde wijsheid. Als koeien last hebben van wormen, eten ze boerenwormkruid. Dat helpt!

Loop door tot aan de doorwaadbare plaats. Hier ben je afhankelijk van de rivier. Staat het water laag, dan kan je gewoon doorlopen over de stenen. Bij hoog water zal je even om moeten lopen, bijvoorbeeld via het ooievaarsnest. Loop tot aan de brug.

4 Hoe snel stroomt het water?

Heb je je weleens afgevraagd hoe snel het water hier stroomt? Dat kan je als volgt meten: Zoek een stokje dat drijft op het water. Gooi het aan een kant van de brug af en neem de tijd op die het stokje erover doet om naar de andere kant van de brug te stromen. De brug is 7 meter breed. Ons stokje deed er 14 seconden over, dat is 2 seconden over een meter.

TIPS:

- Trek een lange broek en stevige schoenen of laarzen aan.
- Neem een rugzak en pen mee.
- Kom niet op de kribben, het water is daar heel gevaarlijk!
- Houd ruim afstand van de paarden en koeien.

Via de brug kom je op het Grote Eiland. Hier ga je eerst rechts, je loopt dus tegen de klok in het eiland rond. Loop tot 'de Punt', onder langs het water en houd op het eiland het water steeds aan je rechterhand.

5 Laat je niet betoveren!

Aan de rechterkant van het pad staan een stuk of dertig knoestige wilgen. Valt je niks gek op aan deze bomen? Nee? We zullen het maar vertellen: eigenlijk zijn dit helemaal geen bomen, maar betoverde kinderen!

Er was eens... een tovenaars met een hekel aan kinderen (en ook nog een ochtendhumeur) die hier langs kwam. Hij sprak een toverspreuk uit zodat elk kind dat hier langsloopt meteen in een wilg verandert. Alleen als jij een stukje ACHTERUIT loopt, werkt de toverspreuk niet. Dus doe je best! Als dank krijg je een 2e letter voor de woordpuzzel cadeau: de letter A.

6 Kleien

Op deze plek aan het water ligt goede klei om mee te kleien. De opdracht is: maak een dier van klei. Je kunt spulletjes die je vindt gebruiken om te versieren. Als je de klei thuis laat drogen kan je je figuurtje schilderen.

7 Knaagsporen bever zoeken

Goed oppassen hier, want de bever heeft hier veel onderaardse gangen gegraven.

Bevers zijn planteneters. Waterplanten zijn er in de zomer volop, in de winter nauwelijks. Bevers eten dan boomschors, vooral van malse takjes. In een boom klimmen kunnen ze niet dus knagen ze die bomen gewoon om! Zo kunnen ze van de takken smikkelen. Ze gebruiken deze takken ook om hun burchten van te bouwen. Misschien kun jij takken vinden die de bever heeft afgeknaagd?

Deze tocht is een initiatief van struingids.nl, met steun van Postcodeloterij Buurtfonds en Waardevol Tiel.

Over Wetland Passewaaij

■ Dit natuurgebied was vóór 1996 landbouwgrond. Toen werd de dijk versterkt met klei uit het gebied, kon de natuur haar gang gaan en nu mogen mensen er struinen.

■ De naam komt waarschijnlijk van een dijkdoorbraak ("Waaïj") met Pasen, in de Middeleeuwen.

8 Klimmen

Zoek je een goeie klimboom, dan hebben we die voor je gevonden. Probeer maar eens in deze oude dode boom te klimmen. In de stam van de boom is een grote letter gekerfd op ongeveer 80 centimeter hoogte. Kan jij hem ontdekken? Schrijf dan die letter in je woordpuzzel.

9 De Punt: steenfabriek

Aan de andere kant van het water zie je een moderne steenfabriek staan. Ongeveer 300 jaar geleden werden in vrijwel ieder dorp aan de Waal steenfabrieken gebouwd. Niet zo gek, want bakstenen maak je het best van rivierklei. De klei werd gemengd met water en zand en gekneed, in de juiste vorm gedrukt en gebakken in ovens.

Het werk was loodzwaar en verdiende slecht. Veel kinderen moesten zelfs meehelpen! Totdat er rond 1900 een leerplicht kwam en de kinderen naar school gingen.

10 Welk nummer staat er op het bord?

Zie je het grote witte bord met zwarte rand op een hoge paal? Het is een kilometerbord voor schippers. Dit is de afstand in kilometers vanaf het punt dat er schepen kunnen varen op de rivier. Hier krijg je de laatste 3 cijfers van de woordpuzzel. Je moet daarvoor de cijfers omzetten in letters: Voor de 9 schrijf je de 9e letter van het alfabet erbij (de 'i'), voor de 1 de eerste letter (de 'a'), enzovoorts.

11 Maak een kunstwerk op het strand

Op het strand kun je veel vinden, zoals stenen, schelpen en aangespoeld hout. Zoek een plekje op het strand, waar jij je eigen kunstwerk maakt met spullen uit de natuur. Je kunt natuurlijk ook wat mooie dingen mee naar huis nemen.

WOORDPUZZEL

Als je alle letters goed door elkaar husselt, krijg je een woord. Het is een deel van een boek... Succes!

